

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ยาเสพติดในชุมชนคลองเตยหลังเสร็จสิ้นโครงการประสานพลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติด และศึกษาความเข้มแข็งของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้นำชุมชน สมาชิกกลุ่มกิจกรรม ผู้ค้า ผู้เสพยาเสพติด และผู้นำองค์กรภาคประชาชนในเขตคลองเตย จำนวน 28 คน โดยเลือกศึกษาเฉพาะชุมชนลือค 7, 8, 9 และชุมชน 70 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการระบาดของยาเสพติดอย่างรุนแรง วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการจัดเวทีประชาคม การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า

สถานการณ์ยาเสพติดในชุมชนหลังเสร็จสิ้นโครงการประสานพลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติด มีการซื้อขายกลับมาเหมือนเดิม โดยผู้ขายบางกลุ่มเลิกขายไม่ได้ เพราะต้องทำเพื่อปากท้อง หรือต้องทำให้ผู้มีอิทธิพล ในด้านรูปแบบการขายพบว่า มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น นอกจากนี้รูปลักษณะของยาเสพติดยังมีลักษณะเหมือนกับยาเม็ดทั่วไปมีการแต่งสี กลิ่น รสมากขึ้น ส่วนในด้านการเสพยาพบว่า มีการระวางตัวมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีราคาแพงมากขึ้น ทำให้ผู้เสพส่วนหนึ่งเปลี่ยนมาดมกาวและสารระเหยแทน

ความเข้มแข็งของชุมชนคลองเตยในการแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่าหลังเสร็จสิ้นโครงการประสานพลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติด ชุมชนมีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมากขึ้น โดยครอบครัวดูแลกันเอง ครอบครัวเตือนและสอนลูกให้ป้องกันตัวเองให้ห่างไกลยาเสพติด ส่วนชุมชนมีการประชุมร่วมกัน จัดเวรยามดูแลในชุมชน ผลัดกันเดินยามตอนกลางคืน มีการอบรมอาสาสมัครรักษาความปลอดภัย ร่วมมือกันเป็นเครือข่าย มีการออกเสียงตามสาย ให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และโทษของยาเสพติด มีการจัดตู้ ปณ. ชุมชน รับร้องเรียนและแจ้งเบาะแสเรื่องยาเสพติด นอกจากนี้ยังมีการประสานงานระหว่างชุมชนและภาครัฐและเอกชนให้ความรู้ จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้คนในชุมชนเบี่ยงเบนความสนใจจากยาเสพติด ในด้านการบำบัดเป็นลักษณะชุมชนบำบัด มีการดูแลและส่งคนไปบำบัดที่บ้านวิวัฒน์พลเมือง เมื่อกลับมาช่วยหางานให้ทำ ซึ่งความเข้มแข็งของชุมชน ทำให้เกิดกิจกรรมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ